

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool 'De Vlam' te VLAMERTINGE

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 20669

Instelling Vrije Basisschool 'De Vlam'

Directeur KRIS DEVLOO

Adres Hospitaalstraat 13 - 8908 VLAMERTINGE

Telefoon 057-20.97.60

Fax 057-20.97.60

E-mail info@gvblamertinge.be

Website www.vsvdevlam.be

Bestuur van de instelling VZW VBS Vlam

Adres Hospitaalstraat 13 - 8908 VLAMERTINGE

Scholengemeenschap Ieper-Rand-Heuvelland

Adres Bollemeersstraat 12 - 8906 ELVERDINGE

CLB Vrij CLB Ieper

Adres Bukkersstraat 38 - 8900 IEPEER

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-03-2016, 15-03-2016, 17-03-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17-03-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 27-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hendrik D'HULSTER

Teamleden Peter DE CLERCK, Johan LAMOTE, Tom SEYNHAEVE

## INHOUDSTAFEL

|                                                                                                    |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING.....                                                                                     | 3  |
| 1 SAMENVATTING .....                                                                               | 5  |
| 2 DOORLICHTINGSFOCUS .....                                                                         | 7  |
| 2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus .....                                                    | 7  |
| 2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus .....                           | 7  |
| 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING? .....                                          | 8  |
| 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden? .....                                          | 8  |
| 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen? .....                                      | 8  |
| 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands .....                                                         | 8  |
| 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming .....                                                   | 8  |
| 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Nederlands .....                                     | 8  |
| 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands .....                                                          | 12 |
| 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming .....                                                    | 15 |
| 3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren .....                                                         | 17 |
| 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? ..... | 19 |
| 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden? .....                                | 19 |
| 3.2 Respecteert de school de overige reglementering? .....                                         | 20 |
| 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....                                                      | 22 |
| 4.1 Deskundigheidsbevordering .....                                                                | 22 |
| 4.2 Leerbegeleiding.....                                                                           | 23 |
| 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                                                              | 26 |
| 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....                                                          | 28 |
| 6.1 Wat doet de school goed? .....                                                                 | 28 |
| 6.2 Wat kan de school verbeteren? .....                                                            | 28 |
| 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN .....                                                | 30 |
| 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....                                                  | 30 |

## INLEIDING

### De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
  2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
  3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

### Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

### Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen  
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.  
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - ♦ het onderwijsaanbod
    - ♦ de uitrusting
    - ♦ de evaluatiepraktijk
    - ♦ de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

### **Het advies**

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

### **Tot slot**

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool 'De Vlam' in Vlamertinge, een dorp in de Westhoek tussen Ieper en Poperinge. De hoofdafdeling ligt in het dorpscentrum. Het aantal kleuters is dalend terwijl het aantal van de lagere afdeling in stijgende lijn is. Sommige leerlingengroepen van de lagere afdeling worden voor enkele lestijden in de week gegroepeerd. Er is een wijkafdeling waarvan alle kleuterleeftijden samenzitten in één groep. De laatste schooljaren was het telkens moeilijk om het nodig aantal kleuters in te schrijven voor het behoud van de vestigingsplaats. Dat geldt ook voor dit schooljaar. Het aantal leerlingen dat op schoolniveau in aanmerking komt voor extralestijden gelijke onderwijskansen is zeer laag. De directeur was een leerkracht van deze school en heeft nu zeven jaar ervaring in deze functie. Hij laat zich in het beleid bijstaan door een kern- en een zorgteam. In haar oordeel houdt de inspectie rekening met de specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 7 maart 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus van deze doorlichting. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor dezelfde leergebieden de eindtermen te bereiken. Het inspectieteam ging voor dit niveau ook na welke inspanningen het team levert om de eindtermen leren leren na te streven. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten voor Nederlands en muzische vorming aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Dat is ook zo voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in de lagere afdeling.

Het onderwijsaanbod in de kleuterafdeling sluit aan bij de visie en de doelen van de leerplannen en het referentiedocument van het net. Alle facetten van de taalontwikkeling komen in het ontwikkelingsaanbod voor. De accenten bij de muzische activiteiten liggen terecht op het experimenteren, beleven en genieten. De kleuteronderwijzers bieden een brede vorming aan binnen een positief en stimulerend klasklimaat en met voldoende aandacht voor de omringende leefwereld. De kleuters krijgen voldoende kansen tot kiezen uit een activiteitenaanbod en worden verantwoordelijk gesteld voor het uitvoeren van bepaalde taken. Sommige kleuteronderwijzers selecteren bij elke activiteit in hun agenda veelal een te ruim pakket doelen. Dat doen ze vooral vanuit een verantwoording tegenover de overheid. Ze gaan nog te weinig bewust op zoek naar haalbare en concrete doelen die aansluiten bij de ontwikkeling van de kinderen. De kleuteronderwijzers kunnen de woordenschatontwikkeling nog meer didactisch uittekenen en stimuleren. In enkele groepen kan de klasinrichting, de hoekenverrijking en de kansen tot zelfsturend ontwikkelen meer aansluiten bij de visie van het bronnenboek. De kleuteronderwijzers bieden vanuit een spontane zorggevoeligheid een brede basiszorg aan.

De onderwijzers van de lagere afdeling bieden een onderwijsaanbod voor Nederlands aan dat strookt met de visie en de doelen van het leerplan. Het schoolbeleid ondersteunt het onderwijs voor Nederlands met specifieke doelen en acties uit een schooleigen talenbeleidsplan. De onderwijzers streven een evenwichtig onderwijs na met zowel aandacht voor technische als communicatieve aspecten. Ze selecteren soms bewust doelen uit andere leergebieden om in de lessen Nederlands te realiseren. De onderwijzers streven de toepassing van de aangeleerde mondelinge en schriftelijke vaardigheden in verschillende contexten na.

Zo zijn er waardevolle acties om de leesbevordering en het leesplezier te stimuleren. Binnen de basiszorg zijn er vooral remediërende acties op kortetermijndoelen. De voorbereiding op het zorgoverleg verloopt gestructureerd. De uitvoering van de zorginterventies op langere termijn kan planmatiger uitgetekend worden.

Het schoolbeleid doet inspanningen om het onderwijs van het leergebied muzische vorming te vernieuwen. Die vernieuwing is uitgewerkt in een meerjarenplan en wordt gecoördineerd door een leerkracht. Het resultaat van het voorbije traject is dat alle leerkrachten nu een onderwijspraktijk aanbieden die aansluit bij de kerninzichten van het leerplan. Vooraleer de leerlingen tot een creatie overgaan, zijn er voldoende beschouwende activiteiten aan vooraf gegaan. De onderwijzers bewaken op een bewuste manier of alle domeinen van het leergebied in voldoende mate aan bod komen. Het team van de lagere afdeling kan wel nog een inspanning leveren om meer gradatie in het aanbod te verkrijgen. Het doel van de les is nu nog te vaak identiek in alle leerjaren. De onderwijzers experimenteren nu met verschillende evaluatiemethodieken. Het is de bedoeling om volgend schooljaar een meer identieke evaluatiepraktijk toe te passen die zowel het product als het proces evalueert.

Het schoolteam levert voldoende inspanningen om de eindtermen leren leren na te streven. Dat doen ze vooral met de suggesties en de methodieken van de onderwijsleerpakketten. Er is een werkgroep op school die initiatieven plant om de leerkrachten bewuster te laten omgaan met deze eindtermen. Er zijn veel inspanningen om de kinderen zelfstandigheid bij te brengen in het plannen van taken. De mate waarbij kinderen aangezet worden tot meer zelfsturing, is verschillend van leerkracht tot leerkracht.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen maakt duidelijk dat de deskundigheidsbevordering kwaliteitsvol verloopt. Ze is gebaseerd op een behoeftenonderzoek waarop de prioriteiten geënt zijn. Van bij het begin van het proces stelt het team concrete doelen en acties op die ze op het einde van het schooljaar evalueren. Als het kan betreft het team outputelementen in die evaluatie. Het proces van de leerlingenbegeleiding is eveneens succesvol. Het beleid daarvan steunt op een schoolspecifiek plan met concrete doelen en acties en wordt aangestuurd door een zorgteam. Alle onderwijzers doen inspanningen om een brede basiszorg aan te bieden. Er zijn voldoende overlegmomenten om hen daarin te ondersteunen. Die ondersteuning is beperkter voor de planning en de uitvoering van de verhoogde zorg aan kinderen die daar nood aan hebben. Het is opvallend dat vele kinderen naschools nog hulp van externen krijgen.

Het team schenkt alle vertrouwen aan de directeur en het kernteam. Het schoolbeleid is sterk gekenmerkt door een planmatige aanpak. Bijna alle onderwijskundige beleidsinitiatieven zijn uitgetekend in een meerjarenplan en worden aangestuurd door de directeur en zijn kernteam of door werkgroepen of leerkrachten met een bijzondere expertise. Het schoolbeleid analyseert meerdere bronnen met informatie over de output. Deze resultaten geven mee richting aan nieuwe initiatieven van het beleid.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school deze opdracht systematisch opvolgt en uitvoert. De school krijgt voor deze erkenningsvoorwaarde een gunstig advies. Dat geldt ook voor het onderzoek van een selectie van de onderwijsregelgeving.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden. Het inspectieteam heeft een sterk vertrouwen in de kracht van het beleidsteam en de leerkrachten. Ze waardeert de open en gemoedelijke sfeer en ook de werkkraft van het team. Daardoor gelooft ze dat de verdere initiatieven in verband met de onderwijskwaliteit succesvolle slaagkansen hebben.

## **2 DOORLICHTINGSFOCUS**

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

### **2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus**

#### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
muzische vorming

#### **Lager onderwijs - Leergebieden**

Nederlands  
muzische vorming

#### **Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend**

leren leren

### **2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus**

#### **Personeel - Professionalisering**

Deskundigheidsbevordering

#### **Onderwijs - Begeleiding**

Leerbegeleiding

### 3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

#### 3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

##### 3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

##### 3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Het onderwijs sluit aan bij de visie en de ontwikkelingsinhouden van de referentiedocumenten. De activiteiten streven doelen na uit alle domeinen van het leergebied. De kleuters krijgen een brede vorming binnen een positief stimulerend klasklimaat. De kleuteronderwijzers hebben voldoende evaluatiegegevens om de zorginterventies te ondersteunen.

##### 3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

###### Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Het ontwikkelingsaanbod en de uitvoering ervan sluit aan bij de visie van de ontwikkelingsdoelen.

##### 3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Nederlands

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De planning van het ontwikkelingsaanbod steunt voor beide leergebieden op                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | een koepeligen document en op de leerplannen. Aanvullend voor Nederlands                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <i>Referentiekader</i>           | is er een begrippenlijst en voor muzische opvoeding een lijst met algemene                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <i>Planning</i>                  | doelen. Meerdere teamleden halen inspiratie uit persoonlijke                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | bronnenpaketten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <i>Actief leren</i>              | De kleuteronderwijzers maken hun weekplanning op in een elektronisch instrument. Ze selecteren bij de activiteiten doelen uit een databank. Er is een verschil in de mate waarbij de leerkrachten op een bewuste en doordachte manier omgaan met de doelenselectie. Sommige leerkrachten selecteren een haalbaar aantal na te streven doelen. Bij andere leerkrachten is er voor meerdere activiteiten een zeer uitgebreide doelenselectie die onmogelijk kan nagestreefd worden in de voorziene tijdsduur van de activiteit. In sommige gevallen strookt de inhoud van de activiteit ook niet met de inhoud van het doel. De kleuteronderwijzers hebben de intentie om met het elektronisch instrument na te gaan of de doelenselectie op lange termijn volledig is. De objectiviteit van deze bewakingsmethodiek is niet gewaarborgd door de weinig kritische doelenselectie van sommige teamleden. |

De kleuteronderwijzers denken bij de doelenselectie vooral vanuit een idee van verantwoording tegenover de overheid. In mindere mate vanuit een besef dat een doel een activiteit kan sturen en kansen biedt tot evaluatie. Vandaar dat er in de planningsdocumenten zelden concrete activiteitsdoelen zijn opgenomen.

De doelenselectie is in de planningsdocumenten identiek voor alle kleuters in de groepen met kinderen van eenzelfde leeftijd. In de leeftijdsgemengde groep zijn er meestal gedifferentieerde doelen per ontwikkelingsniveau.

De planning en uitwerking van belangstellingscentra is identiek in alle groepen en verloopt volgens een methodiek van het koepeligen document. Na een brainstorm worden de activiteiten onderverdeeld in ervaringssituaties. De afspraak is om leerplandoelen te selecteren voor de activiteiten bij het ontwikkelingsondersteunend leren. Elk belangstellingscentrum heeft een specifiek na te streven dominant ontwikkelingsdomein. Het beleidsteam gaat na of de verschillende ontwikkelingsdomeinen evenwichtig aan bod komen gedurende het schooljaar. De teamleden krijgen daarover feedback.

De planning van de verschillende belangstellingscentra ligt voor het volledige trimester vast. Het beleidsteam vraagt dat elke kleuteronderwijzer per trimester een nieuw belangstellingscentrum opmaakt of een bestaand herwerkt. De kleuters hebben inbreng in de keuze en de uitwerking van de belangstellingscentra. Er is ruimte om in te spelen op de spontane interesses van de kinderen. De onderwerpen van de thema's volgen de jaarkring en soms zijn er creatieve en verrassende originele thema's.

De kleuteronderwijzers streven door gevarieerde opdrachten en werkvormen een evenwichtig taalonderwijs na waarbij alle domeinen van het leergebied aan bod komen. Naast de spontane spreekkansen zijn er meerdere doelgerichte spreekoefeningen die vooral doorgaan in de kring. Ze worden ondersteund door vertelplaten, een klaspop, boeken en materialen gelinkt aan het lopende thema. De kwaliteit van de taaluitlokkende impulsen door de hoekenverrijking is verschillend tussen de klassen. De kinderen worden aangemoedigd om het Standaardnederlands te gebruiken. In alle klassen is er een luisterhoek. Het team spant zich in om de ontluikende geletterdheid en het functioneel lezen en schrijven doelgericht te ontwikkelen. De kleuteronderwijzers ondersteunen de ontwikkeling van het fonemisch bewustzijn en het leesonderwijs tijdens kring- en hoekenactiviteiten. Het pictogramgebruik bevordert het symboolbewustzijn. In alle klassen is er een boekenhoek om de leesbevordering te ondersteunen. Er zijn voldoende activiteiten om het technisch aspect van schrijven te ontwikkelen. Tijdens de kringgesprekken wordt gereflecteerd op het taalgebruik.

De uitwerking van de doelen van muzische vorming is conform aan de visie van de ontwikkelingsdoelen en het leerplan. De opdrachten zijn voldoende gericht op het 'beschouwen' en het 'creëren'. De kleuteronderwijzers streven een evenwicht na tussen procesgerichte en productgerichte realisaties. Zo komen ze tegemoet aan de visie van de ontwikkelingsdoelen die focussen op procesmatige doelen als exploreren, beleven, experimenteren, ervaren, genieten en reflecteren.

De verticale samenhang van het ontwikkelingsaanbod blijkt uit de selectie van een passende fase per leeftijdsgroep uit de ontwikkelingslijnen van het referentiedocument en van de leerplandoelen. Er zijn afspraken over de kleutergroepen heen over de inhoudelijke focus per belangstellingscentrum. Het beleidsteam nam recent een initiatief om per belangstellingscentrum een na te streven woordenschatlijst per leeftijdsgroep op te maken. De visie over de didactische aanpak van de woordenschatontwikkeling is weinig concreet uitgewerkt. De thematische benadering zorgt voor voldoende horizontale samenhang.

De kleuteronderwijzers streven een brede en harmonische vorming en een positief zelfbeeld bij de kinderen na. In alle klassen kunnen kinderen initiatief nemen. Zij zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van taken en ze krijgen aanzetten om materialen op te ruimen en op de juiste plaats op te bergen. De kleuteronderwijzers moedigen de kinderen aan om een taak te voltooien. De kinderen mogen uit een activiteitenaanbod kiezen en ze worden gestimuleerd om zich voor een bepaalde tijd aan hun keuzes te houden. De school doet inspanningen om de kinderen in contact te brengen met culturele initiatieven.

De kansen om het zelfstandig, explorerend en actief leren te bevorderen zijn verschillend tussen de klasgroepen. De visie op ontwikkelen en leren ligt hier aan de basis. Voor sommige kleuteronderwijzers vindt 'het leren' vooral plaats tijdens de gezamenlijke activiteiten door middel van een gestuurd leergesprek. De activiteit in de hoeken is dan vooral gericht op de verwerking en op spel. Dat uit zich in de klasinrichting van enkele klassen. De hoekenverrijking met uitlokkend en ontwikkelingsrijk materiaal dat kansen biedt tot zelfstandig leren en ontwikkelen, is in enkele groepen beperkt. Daartegenover zijn er wel voorbeelden waarbij de hoekeninrichting meer kansen schept om zelfontdekkend te leren en te ontwikkelen. Het denkproces krijgt soms ondersteuning door het aanbod van werkschema's en stappenplannen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*

De school biedt voldoende materialen aan om de ontwikkelingsdoelen na te streven. De kleuteronderwijzers beschikken per klas over een – weliswaar beperkt - budget om materialen aan te kopen. Er is over de groepen heen weinig coördinatie in het aankoopbeleid.

In sommige hoeken van enkele klassen is het materialenaanbod aan opfrissing toe. De structurering van de klasinrichting in functie van geborgenheid en kansen tot actief leren, vertoont een wisselend beeld en sluit niet in alle klassen aan bij de visie van het referentiedocument.

|                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Evaluatie</b><br><b>Evaluatiepraktijk</b><br><i>Evenwichtig en representatief</i><br><i>Kindvolgsysteem</i><br><i>Gericht op bijsturing</i> | <p>De kleuteronderwijzers volgen de ontwikkeling van de kleuters op en hanteren daarvoor verschillende evaluatievormen. Ze noteren opvallende vaststellingen in een observatieschrift. De hoeveelheid notities en de diepgang ervan zijn verschillend tussen de kleuteronderwijzers. Soms hebben de observaties een relatie met het nagestreefde doel van de activiteit. Die verzamelde gegevens dienen vooral om de zorginitiatieven te ondersteunen en om het kleutervolgsysteem tweemaal per jaar in te vullen. De kleuteronderwijzers beoordelen in dat instrument aspecten van de taalontwikkeling en van de muzische vorming.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Begeleiding</b><br><b>Leerbegeleiding</b><br><i>Beeldvorming</i><br><i>Zorg</i>                                                             | <p>De kleuteronderwijzers nemen voor bepaalde leeftijdsgroepen specifieke taal- en een schoolrijpheidstest af. Deze dienen vooral om de beeldvorming van de kleuters te verfijnen.</p> <p>De beeldvorming wordt gevoed door de verzamelde observatiegegevens en de dagelijkse omgang met de kleuters.</p> <p>Alle kleuteronderwijzers bieden een veilig en positief ontwikkelingsklimaat aan. Ze gaan op een gemoedelijke en inlevende manier met de kleuters om. Dat zijn belangrijke aspecten binnen de preventieve basiszorg.</p> <p>Het aanbod is in de identieke leeftijdsgroepen doorgaans voor iedereen hetzelfde. De differentiatie gebeurt vooral bij de verwerkingsopdrachten, waarbij er een verschil is in de mate van individuele begeleiding. In de leeftijdsgemengde groep is er zowel differentiatie in het aanbod als in de verwerking. De kansen waarbij kleuters van verschillende leeftijden elkaar kunnen helpen, worden er benut.</p> <p>De zorghulp van de klasleerkracht is vooral gericht op het herhalen van technieken, vaardigheden en opdrachten waarvan in de voorbije activiteiten problemen zijn opgemerkt. Ze focussen vooral op kortetermijndoelen.</p> <p>Een zorgjuf komt voor een beperkt aantal lestijden de klastitularis ondersteunen. Er is een evolutie in de hulpverlening, waarbij deze leerkracht meer en meer de groep overneemt zodat de klasleerkracht meer kansen krijgt om kinderen individueel te begeleiden.</p> |

### 3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied Nederlands. Het onderwijsleeraanbod is conform aan het leerplan en is gradueel opgebouwd. Het biedt de domeinen van het leergebied voldoende evenwichtig aan. Het onderwijs draagt bij tot een brede vorming. De evaluatiepraktijk is evenwichtig. Acties uit beleidsplannen ondersteunen de kwaliteit van het onderwijs.

|                                  |                                                                               |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | Het leerstofaanbod voldoet om de eindtermen te bereiken. Het schoolteam       |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | gebruikt daarvoor vanaf het tweede leerjaar eenzelfde onderwijsleerpakket. In |
| <i>Referentiekader</i>           | het eerste leerjaar is er een pakket voor het leesonderwijs en zijn er twee   |
| <i>Planning</i>                  | aparte pakketten voor spelling. Het schoolteam maakte specifieke eigen        |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | afspraken op in verband met taalsystematiek. De onderwijzers gaan er van uit  |
| <i>Samenhang</i>                 | dat het onderwijsleerpakket voldoende dekkend is voor het geheel van de       |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | leerplandoelen. De meesten volgen vrij strikt de planning van het             |
| <i>Actief leren</i>              | onderwijsleerpakket op.                                                       |

De onderwijzers selecteren in hun digitale agenda leerplandoelen uit een databank. Ze staan er vaak niet bij stil dat dit langetermijndoelen zijn die door meer concretere doelen moeten gerealiseerd worden. Deze concrete en evalueerbare doelen zijn meestal niet vermeld in hun dagelijkse planningen. Sommige onderwijzers vertonen weinig kritische zin bij het ruime pakket geselecteerde leerplandoelen in de lesvoorbereiding.

De verschillende domeinen komen evenwichtig voor in het leerstofaanbod. De onderwijzers gaan er van uit dat de eindtermen strategieën en (inter)culturele gerichtheid geïntegreerd zijn in het leerstofaanbod, waardoor deze eindtermen eerder onbewust gerealiseerd worden. Uit de programmering van de lessen blijkt een gezond evenwicht tussen de communicatieve en meer technische taalaspecten. Doelen van taalbeschouwing worden geïntegreerd aangeboden in de lessen van andere domeinen. Meerdere onderwijzers vervangen de lessen spreken en luisteren uit het onderwijsleerpakket door andere activiteiten. Deze lessen beogen niet altijd dezelfde spreek- en luisterdoelen. Die opmerking geldt ook voor creatieve en productieve schrijfopdrachten in sommige klassen.

Het onderwijs vertoont voldoende samenhang. Door het gebruik van een identiek onderwijsleerpakket in alle jaarklassen streven de onderwijzers de verticale samenhang van de leerinhouden en de continuïteit in de didactiek na. Het thematisch aanbod zorgt binnen het leergebied voor voldoende horizontale samenhang. Meerdere leerinhouden van het domein drama binnen muzische vorming en soms ook van de leergebieden mens en maatschappij en natuur en wetenschappen hebben een relatie met doelen uit het leerplan Nederlands. Veel onderwijzers selecteren trouwens doelen uit andere leergebieden in de lesvoorbereidingen van Nederlands. De lessen Nederlands zijn in enkele leerlingengroepen verdeeld over verschillende leerkrachten die in dezelfde klas les geven. Dit is geen belemmering voor de samenhang van de leerinhouden omdat de onderwijzers goede afspraken maken en veel overleggen.

Het aanbod en de toegepaste methodieken zorgen voor een brede en harmonische vorming. De contexten en leerinhouden komen vooral uit het onderwijsleerpakket. Wanneer die meer aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen, zoals bij extra-murosactiviteiten, verhoogt de functionaliteit van het onderwijs. De kinderen krijgen kansen om culturele voorstellingen bij te wonen of deel te nemen aan initiatieven waarbij ze hun vaardigheden van het Nederlands kunnen toepassen. Dat kunnen ze ook tijdens meerdere schoolprojecten waarbij een beroep wordt gedaan op hun mondelinge, schriftelijke en muzische vaardigheden. Er zijn talrijke waardevolle initiatieven om het leesplezier en de leesbevordering te verhogen. In de meeste klassen is er een voldoende en gevarieerd aanbod van boeken. Het is positief dat de boeken aangekocht worden waaruit de teksten van het onderwijsleerpakket komen.

De onderwijzers wenden een onderwijsmethodiek aan die het mogelijk maakt om meerdere leergebiedoverschrijdende doelen na te streven, weliswaar vaak onbewust. De eindtermen leren leren die handelen over werkhoudingen, zelfsturing en het gebruik van strategieën krijgen kansen in de lessen Nederlands. De eindtermen sociale vaardigheden worden onder andere tijdens het partner- en groepswerk nagestreefd. De onderwijzers bieden opdrachten aan waarbij kinderen hun ICT-vaardigheden kunnen oefenen.

De onderwijzers bieden een gestructureerd lesverloop aan. Meestal start de les met een klassikale fase waarna er een verwerkingsopdracht volgt. Vooral bij de oudste leerlingen komen werk- en groepeeringsvormen voor waarbij de kinderen leerinhouden meer zelfstandig of interactief kunnen verwerven. In het hoeken- of contactwerk komen vooral herhalingsoefeningen voor en in veel mindere mate opdrachten die de leerlingen aanzetten om zelfstandig inhouden te exploreren.

#### **Materieel beheer**

##### **Uitrusting**

##### *Leermiddelen*

Het schoolteam beschikt over de nodige onderwijsleermiddelen om de eindtermen te bereiken. Alle materialen van het onderwijsleerpakket van het eerste leerjaar en dat vanaf het tweede leerjaar zijn aanwezig. De digitale borden die al in meerdere klassen aanwezig zijn, ondersteunen het lesverloop en bieden kansen om leerinhouden te illustreren.

##### **Evaluatie**

##### **Evaluatiepraktijk**

##### *Evenwichtig en representatief*

##### *Leerlingvolgsysteem*

De onderwijzers gaan na of de leerlingen het lesdoel bereiken door het leerlingenwerk na te zien. Bijna alle leerkrachten zien het leerlingenwerk nauwgezet na. Er zijn verschillen in de wijze van feedback. Meestal is die neutraal door het zetten van een paraaf of een aanduiding van 'gezien'. Weinigen noteren een meer kwalitatieve en stimulerende beoordeling.

De evaluatie van een groter leerstofgeheel gebeurt vooral met toetsen uit het onderwijsleerpakket. De meeste onderwijzers passen die aan. Ze vullen vooral na de spellingsproeven een foutenregistratietabel in. Meerdere leerkrachten evalueren de spreekvaardigheid en creatieve schrijfopdrachten volgens afgesproken criteria. De onderwijzers passen de evaluatiemethodiek aan voor kinderen met leesstoornissen.

De onderwijzers nemen periodiek in alle klassen gestandaardiseerde testen af van technisch lezen en spelling. De resultaten vullen de beeldvorming van de kinderen aan.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De gegevensverzameling over de vorderingen van de kinderen en de gesprekken tijdens het zorgoverleg spitsen zich vooral toe op spelling en aspecten van lezen.

De onderwijzers laten zich vooral door het onderwijsleerpakket inspireren voor initiatieven van de brede basiszorg. Het leerstofaanbod is doorgaans voor alle leerlingen identiek. Ze bieden de suggesties voor niveaudifferentiatie uit het onderwijsleerpakket aan. Bij de verwerkingsopdrachten is tempodifferentiatie een vanzelfsprekendheid. De kwaliteit en vorm van de begeleiding tijdens de verwerkingsfase is verschillend. Sommige onderwijzers groeperen zorgkinderen om vormen van verlengde instructie aan te bieden. Anderen houden het bij een rondgang in de klas en bieden hier en daar een kortstondige hulp aan een individuele leerling.

Het schoolteam neemt heel wat waardevolle initiatieven om de leestechische vaardigheid van de kinderen te verhogen.

Binnen de fase van de verhoogde zorg moet vooral de klasleerkracht instaan voor de hulpverlening. In meerdere groepen gebeurt dit tijdens het hoeken- of contractwerk waarbij de onderwijzer wat tijd heeft om sommige kinderen individuele hulp te bieden. Vooral remediërende opdrachten komen voor op leerproblemen die in de loop van de voorbije lessen zijn geobserveerd of na toetsanalyse zijn vastgesteld. De langetermijnzorg die meer planmatigheid vereist, komt bijna niet voor. Deze hulp wordt wel verstrekt door externe hulpverleners. Het valt op dat er een relatief groot aantal kinderen zijn die door deze externen naschools worden begeleid. Een kritische houding is hier aangewezen. Het schoolteam kan de vraag stellen of ze binnen haar draagkracht alle zorgkansen heeft benut vooraleer er een doorverwijzing is naar externe hulp.

Voor kinderen met leerstoornissen zijn er redicodi-maatregelen uitgewerkt.

**Leiderschap**

Het schoolbeleid ondersteunt de realisatie van de eindtermen door het GOK-actieplan en het taalactieplan. Meerdere acties uit beide beleidsplannen dragen bij tot een kwaliteitsverhoging van het onderwijs Nederlands.

### 3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

#### Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van het leergebied muzische vorming. Het onderwijsaanbod sluit aan bij de visie van de leerplannen. De evaluatiepraktijk kent een gunstige evolutie. De beleidsmatige aanpak van het ontwikkelingstraject is voortreffelijk.

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Leiderschap</b>               | Het schoolteam zocht naar een haalbaar initiatief om de lessen muzische vorming meer te laten aansluiten bij de visie van de eindtermen en de leerplannen. Een leerkracht is gedurende meerdere schooljaren voor enkele lestijden vrijgesteld om daarover nascholing te volgen en het vernieuwingsproces te begeleiden en te coördineren. Het traject is nog niet voltooid, maar de basiselementen liggen vast en worden al toegepast. De 'muzo-coach' staat in voor de vorming van de teamleden, ze geeft hen feedback op hun planning en praktijk en doet voorstellen van leerinhouden. De teamleden kunnen met hun vragen bij haar terecht. Deze leerkracht overlegt geregeld met de directeur over de vorderingen van het traject. |
| <b>Curriculum</b>                | Het referentiedocument waarop alle teamleden zich baseren voor hun lessenaanbod is een lijst met algemene muzische doelen die aangereikt werd door een nascholingsdienst. Deze doelenlijst sluit aan bij de visie van de leerplannen die de kernbegrippen 'beschouwen' en 'creëren' vooropstelt voor het muzisch onderwijs. Het team maakte per leeftijdsgroep en per muzisch domein een inventaris van activiteiten op. De onderwijzers baseren zich ook op een document met mogelijke werkvormen. Ze beschikken over informatieve bronnen en lessenspakketen om hen te inspireren bij de zoektocht naar leerinhouden.                                                                                                                |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Referentiekader</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Planning</i>                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

Bij de voorbereiding van de muzische lessen verwijzen de leerkrachten in hun klasboek naar een algemeen doel. Sommige onderwijzers selecteren ook meer concretere leerplandoelen in hun digitale agenda. Het schoolbeleid gaat na of de onderwijzers erin slagen om voor hun leerlingengroep alle algemene doelen in het aanbod te voorzien en geeft hen daarop feedback. Uit de documentenanalyse blijkt dat bijna alle teamleden daarvoor voldoende inspanningen leveren.

De onderwijzers duiden in een schema aan welke domeinen in hun lessen van muzische vorming aan bod komen. Zij bewaken zo een evenwichtig aanbod op jaarbasis. Daarover krijgen ze ook feedback van de muzo-coach.

De verticale samenhang binnen het leergebied is nog niet volledig gerealiseerd. Alle onderwijzers selecteren dezelfde algemene doelen. Zo is er in de doelenselectie geen onderscheid tussen de verschillende leerjaren. De onderwijzers beschikken over kaarten waarop het algemeen doel wel meer gespecificeerd wordt per graad, maar niet per domein. De graduele opbouw van de doelen per domein die in de specifieke leerplannen terug te vinden is, komt in de planningsdocumenten van sommige leerkrachten niet voor. Meerdere onderwijzers hebben soms nog moeite met de vertaling van het algemeen doel naar concrete lesdoelen. De onderwijzers zoeken wel naar leerinhouden die aangepast zijn aan de leeftijd van de kinderen.

Het schoolteam streeft een brede harmonische muzische vorming na. De visie dat elke les start met een beschouwende fase vooraleer over te gaan naar het creëren, is een verworvenheid in het team. Alle onderwijzers zijn ervan overtuigd dat hun onderwijspraktijk de laatste jaren sterk gewijzigd is en nu meer aansluit bij de kerngedachten van de leerplannen.

Het schoolteam heeft de intentie om de muzische vorming bij de kinderen breed na te streven en deze niet alleen te beperken tot de lessen in de klas. De kinderen worden in contact gebracht met culturele initiatieven en nemen er aan deel als het kan. Het schoolteam organiseert per trimester een klasoverschrijdende werknamiddag met ateliers. De kinderen krijgen de kans om een keuze te maken uit een aanbod. De onderwijzers stellen de realisaties tentoon in de klas of in de schoolgangen.

**Materieel beheer** Alle noodzakelijke materialen zijn aanwezig om de eindtermen te bereiken. De  
**Uitrusting** digitale schoolborden bieden kansen om het beschouwende luik in de  
*Leermiddelen* onderwijspraktijk te versterken.

**Evaluatie** De muzo-coach informeerde het schoolteam over een vernieuwende  
**Evaluatiepraktijk** evaluatiepraktijk. Momenteel experimenteren verscheidene leerkrachten met  
*Evenwichtig en representatief* evaluatiefiches die ze zelf opmaken. Daarbij is er zowel aandacht voor product-  
 en procesevaluatie. De kwaliteit ervan is in deze fase van het traject nog  
 duidelijk verschillend. Zo zijn er al voorbeelden waarbij de leerlingen het  
 product en proces evalueren in functie van de lesdoelen en volgens vooraf  
 afgesproken criteria. Daartegenover staat dat de procesevaluatie in andere  
 groepen zich nog te veel beperkt tot de vraag naar het welbevinden van het  
 kind.  
 Meerdere onderwijzers bundelen de evaluatiefiches en de creaties of  
 afbeeldingen ervan in een portfolio.

Het beleidsteam wil na de huidige experimenteerfase vanaf volgend schooljaar een eenvormig evaluatiebeleid voeren. Dat zal resulteren in een aanpassing van de rapportering naar de ouders.

**Begeleiding** De onderwijzers hebben aandacht voor een brede basiszorg door de leerlingen  
**Leerbegeleiding** te laten werken in een gestructureerde en veilige leeromgeving. Ze geven  
*Zorg* suggesties aan kinderen tijdens hun creërende opdracht en ze geven hen  
 voldoende ruimte tot persoonlijke beleving en creativiteit.

### 3.1.1.6 Lager onderwijs: leren leren

#### Voldoet

De lagere afdeling streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in voldoende mate na. Het team ontwikkelt een doelgerichte en planmatige aanpak om de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren in een graduele en continue opbouw intentioneel en geïntegreerd na te streven.

|                                |                                                                                |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>              | Het referentiedocument waarop het schoolteam zich baseert voor haar            |
| <b>Onderwijsaanbod</b>         | maatschappelijke opdracht in verband met leren leren, is een visietekst in het |
| <i>Referentiekader</i>         | schoolwerkplan. Deze tekst verduidelijkt en beschrijft de opdracht van de      |
| <i>Planning</i>                | school voor deze leergebiedoverschrijdende eindtermen. Er is een duidelijke    |
| <i>Evenwichtig en volledig</i> | stellingname dat het schoolteam ervoor kiest om de eindtermen geïntegreerd     |
| <i>Samenhang</i>               | na te streven en geen geïsoleerd pakket wil gebruiken. Enkele didactische      |
| <i>Actief leren</i>            | aandachtspunten geven richting aan de onderwijsmethodiek. Het schoolteam       |
|                                | biedt hierdoor een bewijs dat ze inspanningen wil leveren om de eindtermen     |
|                                | effectief na te streven.                                                       |

De onderwijzers bieden de opdrachten uit de onderwijsleerpakketten die een relatie hebben met de eindtermen leren leren effectief aan. Weliswaar zijn ze er soms niet van bewust dat ze daardoor de eindtermen leren leren nastreven. Toch zijn er meerdere oefeningen in deze pakketten van verschillende leergebieden die handelen over het verwerven en gebruiken van gegevens en over informatiebronnen zelfstandig gebruiken en verwerven. De leerlingen wenden heuristieken en stappenplannen aan om problemen op te lossen. Ze krijgen meerdere taken om de structuur in een tekst te verkennen.

Alle leerkrachten begeleiden de leerlingen in het proces om taken en opdrachten in de tijd te plannen en te organiseren. Veelal wordt dit ondersteund met een weekschema aan de didactische wand. Het schoolteam werkte een afsprakennota uit waarbij er afspraken per leeftijdsgroep zijn over het gebruik van de agenda, het huiswerk en de planning van taken. De onderwijzers hechten veel belang aan de attitude van nauwkeurig en ordelijk werken. De oudste leerlingen worden met een oefenpakket voorbereid op het vervolgonderwijs en bezoeken naburige secundaire scholen.

Sommige onderwijzers wenden meer en meer activerende leerstrategieën aan waarin leerlingen in toenemende mate kansen krijgen tot zelfsturend en interactief leren. Binnen het pedagogisch-didactisch handelen en het klasmanagement krijgt leerlinggestuurd leren daardoor meer kansen. Enkele onderwijzers beogen daarbij dat leerlingen meer actief zijn, betrokken worden en plezier beleven aan de activiteiten omwille van de grotere zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. De onderwijzers geven aan dat ze dan de handen vrij hebben en meer een begeleidende en stimulerende rol kunnen opnemen in het leerproces. De mate waarin dit leerkrachtengedrag plaatsvindt, is nogal sterk wisselend in het team. Daartegenover staat dat sommige onderwijzers nogal sturend en klassikaal les geven, met vaak uitsluitend gesloten vraagstelling. De kansen tot zelfstandig leren zijn in deze groepen kleiner.

Er is op schoolniveau een werkgroep leren leren opgericht. Haar taak bestaat er vooral in om het team bewuster te maken van het bestaan van de leergebiedoverschrijdende eindtermen en ze ook intentioneler te laten nastreven. De onderwijzers onderzochten welke initiatieven zij nu al in hun klaspraktijk ondernemen en welke eindterm ze daardoor nastreven. Het uiteindelijke doel van de werkgroep en het schoolbeleid is dat de onderwijzers in hun doelenselectie van de lessen ook bewust eindtermen leren leren opnemen. De werkgroep maakt een planning op om bestaande schoolinitiatieven meer op elkaar af te stemmen en daardoor te zorgen voor meer verticale samenhang in het didactisch handelen van de onderwijzers.

**Materieel beheer**

**Uitrusting**

*Leermiddelen*

Eerder afgesproken heuristieken worden op een gelijkgerichte manier in het klasbeeld en de klaspraktijk opgenomen ter ondersteuning van het leerproces van de leerlingen.

Een aantal algoritmes en heuristieken uit de onderwijsleerpakketten en het gebruik van het leerlingenagenda bieden kansen om leerlingen te stimuleren bij het verwerven van oplossings- en planvaardigheden.

**Evaluatie**

**Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief*

*Leerlingvolgsysteem*

De onderwijzers hebben zicht op de leren leren-competenties van de leerlingen. De beoordeling ervan is niet structureel geordend terug te vinden in het volgsysteem, maar wel eerder als losse notities.

**Evaluatie**

**Rapporteringspraktijk**

*Evenwichtig en volledig*

*Interne en externe*

*communicatie*

In het leerlingenrapport is er in de rubriek 'Ik en mijn werk' een beoordeling van enkele aspecten van leren leren. Tijdens de overgangsgesprekken geven de onderwijzers informatie over deze competenties aan elkaar door.

**Begeleiding**

**Leerbegeleiding**

*Zorg*

De onderwijzers begeleiden de kinderen tijdens de verwerkingsopdrachten bij het aanbrengen van structuur in de teksten. Spontaan geven ze feedback en suggesties bij het plannen van taken. Ze stimuleren de kinderen om cognitieve stappenplannen te hanteren en deze te integreren in hun oplossingsstrategieën. De onderwijzers zorgen voor een ordelijk en veilig leerklimaat waarbij kinderen aangemoedigd worden tot nauwkeurigheid en geloof in eigen kunnen. Kinderen die nood hebben aan meer structuur krijgen individuele plan- en werkschema's.

### 3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Alhoewel de meeste scholen van de scholengemeenschap een eigen schoolbestuur hebben, krijgt de organisatie en de opvolging van het beleid 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' een zekere centrale sturing. Een overkoepelend comité (CAS: comité afgevaardigde schoolbestuur) met bestuurlijke afvaardiging uit elke school, behartigt deze materie op niveau van de scholengemeenschap. In het Overlegcomité van de Scholengemeenschap (COSG) zetelen personeelsleden vanuit de vakorganisatie die een mandaat hebben om andere personeelsleden te vertegenwoordigen. Samen met een centrale preventieadviseur ondersteunt één directeur de goede (lokale) werking. Het accent ligt hierbij op het ondersteunen van de lokale werking, gegevensverzameling en waar mogelijk de gelijke aanpak te bevorderen. De lokale directeur is verantwoordelijk voor de doorstroming van gegevens naar het personeel en voor het beheer van de eigen infrastructuur.

Er is voldoende beleid aanwezig om tekorten op te sporen, te kennen en te beheersen. De teamleden krijgen informatie over het welzijnsbeleid op school

Niet alle gebouwen en (les)lokalen voldoen aan de bewoonbaarheids- en veiligheidseisen. Niet alle leslokalen voldoen aan de minimale vereiste van 2 m<sup>2</sup> vloeroppervlakte per leerling. In sommige lokalen overstijgt het leerlingenaantal in hoge mate de maximale capaciteit. De gasconvectoren zijn onvoldoende afgeschermd ten aanzien van scherpe hoeken en hete oppervlakten. Vooral in de kleuterafdeling is het gevaar voor verwonding niet ondenkbeeldig.

Niet alle gebouwen en lokalen voldoen aan de wettelijk hygiëne-eisen. Dit is het geval voor de sanitaire installaties voor leerlingen van de lagere school. Niet alle toiletten voor jongens en meisjes zijn gescheiden. Eén enkel toilet voor personeelsleden/bezoekers is een absoluut minimum. Het voorziene aangepast toegankelijk toilet voor mannen/jongens en vrouwen/meisjes of één uniseks toilet beantwoordt niet aan de normen om als dusdanig te worden gekwalificeerd. Er is geen vrije draairuimte voor rolstoelgebruikers en de wastafel is niet aangepast. Het verzorgingslokaal is niet ingericht na advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het comité.

De onderwijsinspectie houdt in haar oordeel rekening met de specifieke schoolsituatie. Het beleid doet inspanningen om de organisatie van het welzijnsbeleid ter harte te nemen, de tekorten op te sporen en te beheersen. De onderwijsinspectie maakt het beleid attent op een aantal tekortkomingen ten aanzien van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne. De onderwijsinspectie gaat ervan uit dat het beleidsvoerend vermogen van deze school voldoende draagkrachtig is. Daarom besluit de onderwijsinspectie dit onderzoek met een gunstig advies. De onderwijsinspectie rekent op het bestuur en het beleid dat ze de nodige inspanningen levert om de bemerkingen onverwijld op te volgen en weg te werken.

### 3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

| Onderzochte erkenningsvoorwaarde                                                                                                                                        |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)                                                                      | ja |
| Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)        | ja |
| Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°) | ja |

### 3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

| Onderzochte regelgeving                                                                                                                                                                                                                                                         |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                | ja |
| • geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen                                                                                                                                          | ja |
| • de bijdrageregeling                                                                                                                                                                                                                                                           | ja |
| • de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal                 | ja |
| • het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school                                                                                       | ja |
| • informatie over extra-murosactiviteiten                                                                                                                                                                                                                                       | ja |
| • de afspraken in verband met het rookverbod                                                                                                                                                                                                                                    | ja |
| • het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen | ja |
| • de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure                                                                                                                                                                            | ja |
| • bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                     | ja |
| • de afspraken in verband met onderwijs aan huis                                                                                                                                                                                                                                | ja |
| • richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen                                                                                                                                                                                                                              | ja |
| • afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten                                                                                                                                                                                                 | ja |
| • de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld                                                                                                                                                                       | ja |
| • de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien  | ja |
| <b>Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)</b>                                                                                                                                                                                           | ja |
| <b>Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)</b>                                                                                                                                                                 | ja |
| • de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt                                                                                                                                   | ja |
| • de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen                                                                                                                                                                                                 | ja |
| • de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert                                                                                                                                                                                 | ja |
| • de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs                                                                                              | ja |
| • de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen                                                                                                                           | ja |

|                                                                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)</b>                                                     | ja |
| <b>Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)</b> | ja |
| <b>Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                    | ja |
| <b>Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>                         | ja |
| <b>Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)</b>     | ja |
| <b>Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)</b>                                                                                        | ja |

## 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

### 4.1 Deskundigheidsbevordering

**Doelgerichtheid** Het schoolteam beschrijft in een visietekst haar doelstellingen over het beleid van de deskundigheidsbevordering. De speerpunten zijn: het verhogen van de deskundigheid bij nieuwe en beginnende leerkrachten, een professionalisering voor alle leerkrachten en het verbeteren van het pedagogisch schoolbeleid. Alle initiatieven zijn gebundeld in een nascholingsplan dat jaarlijks wijzigt.

Het schoolbeleid werkte een stappenplan uit om het nascholingsplan op te maken. De nascholingen sluiten enerzijds aan bij de onderwijskundige prioriteiten, anderzijds bij de individuele behoeften en interesses.

**Ondersteuning** Het schoolteam maakt op basis van verschillende informatiekkanalen een nascholingsplan op. Ze bevroagt jaarlijks de teamleden om de behoeften te verkennen. De evaluaties van de voorbije schoolprioriteiten leiden tot vaststellingen dat sommige items nog niet afgewerkt zijn of een verdere verdieping nodig hebben. Er zijn ook jaarlijks suggesties van de begeleidingsdienst of de overheid die vorming vereisen. Het geheel leidt tot een prioriteitenplan. Het team zoekt naar passende nascholingen die daarbij aansluiten en hen de nodige informatie kunnen bezorgen.

Nascholingen over schoolprioriteiten gaan vaak in teamverband tijdens personeelsvergaderingen of studiedagen door.

De directeur verspreidt brochures van nascholingsdiensten onder de teamleden. Zij kunnen daaruit passende vormingen kiezen die meer aansluiten bij hun persoonlijke interesse. Elke leerkracht geeft op het einde van elk schooljaar aan de directie door of zij het schooljaar nadien individuele nascholing wenst te volgen met een motivering. In bijna alle gevallen zal de directeur ervoor zorgen dat het teamlid aan de nascholing kan deelnemen. Bij de teamleden die de wens uiten dat zij geen nascholing willen volgen, gaat de directie nadien daarover een gesprek voeren met de individuele leerkracht. Soms brengt hij een aantal nieuwe suggesties aan. Het feit dat sommige nascholingen tijdens de schooltijd doorgaan, vormt geen belemmering om deze te volgen. Het schoolteam stelt zich flexibel op om te zorgen voor de nodige vervangingen van de leerkracht en de opvang van de kinderen.

Het schoolbeleid doet vaak een beroep op de interne aanwezige expertise van de eigen leerkrachten. Leerkrachten die zich interesseren voor een bepaald onderwijskundig item of daarover een zekere expertise hebben opgebouwd, krijgen een verantwoordelijkheid in een werkgroep. Soms krijgen die experts een taak op beleidsniveau. Voorbeelden daarvan zijn de leden van het kern- en zorgteam en de muzo-coach.

Het schoolbeleid gelooft sterk in de waarde van leerkrachten die veel van elkaar kunnen leren. Daarom zijn er hospiteerbeurten voorzien in eigen school of in scholen van de scholengemeenschap waarbij leerkrachten elkaar informeren en ervaringen uitwisselen.

Afspraken of inzichten van teamgerichte nascholingen komen in het schoolwerkplan. De teamleden die individuele nascholingen volgen, brengen verslag uit op een personeelsvergadering. Eventuele syllabi geven ze aan elkaar door.

**Doeltreffendheid** Er is na elke teamgerichte nascholing een reflectie over hetgeen aan bod kwam. Het team bespreekt de kwaliteit en de effecten van hetgeen naar voor is gebracht. Het schoolbeleid voorziet vaak een verder zetten van het onderwerp op een volgende teamvergadering. Een recent voorbeeld daarvan is dat na de teamgerichte nascholing over differentiatie alle leerkrachten elkaar informeren over differentiatie modellen die zij toepassen.

Leerkrachten die een individuele nascholing volgen, vullen een evaluatieformulier in. Dat gaat vaak gepaard met een lijvig verslag van de opgedane ervaringen en inhouden.

Het leerkrachtenteam evalueert op het einde van elk schooljaar het gevolgde nascholingstraject. De bespreking ervan leidt tot de opmaak van een plan voor het volgende schooljaar.

**Ontwikkeling** Uit de verschillende nascholingsplannen en uit de gesprekken blijkt dat er verschillen zijn in de mate waarbij teamleden openstaan voor vernieuwingen en aansluiten bij de hedendaagse onderwijskundige ontwikkelingen. Enkele zijn wat terughoudend en volgen weinig nascholingen uit eigen initiatief. Anderen zijn meer voortrekkers en gaan actief op zoek naar nieuwe uitdagingen. De beleidsvoorstellen over deskundigheidsbevordering worden doorgaans met de nodige kritische zin door het volledige team beoordeeld. Deze kritische reflectie bepaalt vaak de snelheid en ook de inhoud van het vernieuwingstraject. Het beleid zoekt naar een gepast evenwicht in de vernieuwingsbereidheid van de teamleden.

## 4.2 Leerbegeleiding

**Doelgerichtheid** Het schoolteam heeft een degelijk inzicht in de beginsituatie van haar leerlingen dankzij grondige oplijsting en analyse van de context-, input- en outputkenmerken. Deze analyse leidt tot bijsturingen op vlak van het beleid. De school maakt afspraken met competentiebegeleiders en externe partners over eventuele ondersteuning bij deze verbetertrajecten. Er worden duidelijke doelen en acties vastgelegd. Bij het onthaal streeft de school naar een goede communicatie en betrokkenheid van ouders en leerlingen. Om de onderwijsbehoeften van kinderen te bepalen wordt informatie verkregen via huisbezoeken, oudercontacten en de systematische afname van genormeerde toetsen en bepaling van leesniveau van alle kinderen.

Het schoolteam ontwikkelde een visie vanuit de invalshoek : hoofd, hart en handen. Vanuit deze zorgvisie stelt het schoolteam een aantal strategische en operationele doelen voorop. Het schoolteam en de directeur zetten sterk in op een positief schoolklimaat, samenwerking en dialoog. Het betrekken van de leerling krijgt een belangrijke plaats. De samenwerking met de lokale gemeenschap, samenwerking binnen het lerarenteam en het partnerschap met ouders zijn beleidsprioriteiten.

De brede basiszorg is in elke klas sterk aanwezig. Het schoolteam heeft op die manier aandacht voor de ontwikkeling van alle leerlingen op basis van het gemeenschappelijk curriculum. Alle leerkrachten werken met flexibele groeiperingsvormen in hun klaspraktijk en nemen differentiërende en remediërende maatregelen binnen de brede basiszorg. In de meeste klassen gebeurt dit in een krachtige leeromgeving. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (verhoogde zorg) biedt het kernteam samen met de leerkracht redelijke aanpassingen aan. Deze aanpassingen zijn weinig planmatig en gestructureerd. Deze worden wel op regelmatige basis besproken (zowel formeel als informeel) maar leiden zelden tot een persoonlijk handelingsplan voor het individuele kind. In de fase van uitbreiding van zorg blijven de eerdere maatregelen van kracht. Ze worden aangevuld met aanbevelingen van het CLB. Het schoolteam voorziet verder voor enkele leerlingen een individueel aangepast curriculum. Daarvoor overlegt de school met het CLB, de ouders en eventuele externe partners.

**Ondersteuning** Om het schoolteam te ondersteunen in alle fasen van het zorgcontinuüm zet het beleid in op onderwijskundig leiderschap en interne samenwerking. Het schoolteam beschikt voor Nederlands en wiskunde over voldoende leermiddelen om differentiatie op een efficiënte manier mogelijk te maken. De school werkt met een kernteam die de leerbegeleiding coördineert, samenwerkt met het CLB en externe partners en actieve ondersteuning biedt aan leerkrachten, leerlingen en ouders. De observatie, de signalering en de aanmelding van kinderen met problemen ondersteunen de doelgerichte aanpak van de leerbegeleiding. De grondige analyse van deze observaties en signaleringen leiden zelden tot een sterke planmatige aanpak vanuit het kernteam binnen de verhoogde zorg.

De school investeert in heel frequent leerlingenoverleg en hanteert soepele procedures om extra overlegmomenten te organiseren bij ernstige signalen. Het overleg is gebaseerd op observaties en vaststellingen. De school betreft alle relevante partners bij het leerlingenoverleg. Het schoolteam maakt in alle fasen gebruik van het kader van het zorgcontinuüm. Dit kader is gekend maar kan nog verder geïmplementeerd worden. Zowel binnen de brede basiszorg, de verhoogde zorg als de uitbreiding van zorg werkt de school constructief samen met alle hierboven beschreven partners. De school gebruikt een digitaal leerlingvolgsysteem dat de vorderingen van de leerlingen in kaart brengt. Daarnaast bevat het systeem ook gegevens uit formele en informele oudercontacten, acties vanuit het intern overleg met het kernteam en eventuele gesprekken met externe partners.

De gegevens in het leerlingvolgsysteem worden systematisch, gebruiksvriendelijk en transparant in kaart gebracht en gehouden. Zowel de leerkrachten als het kernteam en directeur kunnen het systeem raadplegen en aanvullen.

- Doeltreffendheid** De school analyseert de resultaten die ze met haar leerlingen bereikt. Het kernteam houdt op heel regelmatige basis een overleg waarbij men 'kort op de bal' speelt. Daarbij worden de genomen maatregelen voor leerlingen met specifieke noden (verhoogde zorg en uitbreiding van zorg) besproken en indien nodig bijgestuurd. Het kernteam gaat ook vaak op informeel klasbezoek en houdt gesprekken met de leerkrachten om de effecten van genomen maatregelen en acties in kaart te brengen. De school evalueert de trajecten van de leerlingen die een individueel aangepast curriculum (IAC) volgen. Door zowel leerlingen, ouders, leraren en eventuele externe hulpverleners te betrekken, brengt de school de sterktes en de belemmeringen in kaart. Uit de documenten blijkt dat heel wat kinderen externe hulpverlening krijgen. Deze vaststelling is voor de school geen item om de doeltreffendheid van hun leerbegeleiding na te gaan. De school staat open voor externe beoordelingen en feedback. De school verzamelt gegevens vanuit deelname aan koepelgebonden genormeerde toetsen en resultaten van testen van het leerlingvolgsysteem. Deze gegevens worden geanalyseerd en gebruikt om nieuwe doelen en acties in de verschillende fasen van het zorgbeleid te formuleren.
- Ontwikkeling** De school heeft aandacht voor en speelt in op verwachtingen van de overheid, nieuwe ontwikkelingen, ... rond leerbegeleiding en geeft ze een plaats binnen haar schoolwerking. De school doet regelmatig een beroep op de expertise van externe partners (CLB en pedagogische begeleidingsdienst) op het vlak van nieuwe ontwikkelingen en betreft hen in de implementatie ervan. Het voorbije jaar werd er bijzondere aandacht besteed aan de binnenklasdifferentiatie met een nascholing voor het hele schoolteam.

## 5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

**Leiderschap** Een kernteam stuurt het onderwijskundig leiderschap van de school. De directeur heeft dit orgaan in het leven geroepen om een klankbord te creëren voor de beleidsbeslissingen en om het participatief karakter en het draagvlak ervan te verhogen. Het kernteam hecht veel belang aan het welbevinden van de teamleden en aan het scheppen van goede werkcondities. Dat zijn volgens hen noodzakelijke voorwaarden voor het goed functioneren van de leerkrachten en de bereidheid om veranderingsprocessen te aanvaarden. De teamleden benadrukken en appreciëren de warmmenselijke aanpak van de schoolleiding. Zij bevestigen dat ze kunnen werken in een veilige en aangename werksfeer.

Kenmerkend voor het schoolbeleid is de gestructureerde en planmatige aanpak van prioriteiten en vernieuwingsinitiatieven. Dat blijkt uit de talrijke actieplannen die het beleid ondersteunen en opgebouwd zijn volgens de fases van de kwaliteitscirkel. Het beleid zet te bereiken en na te streven doelen voorop die verder geconcretiseerd worden met acties. De uitwerking is gefaseerd in de tijd en er zijn voldoende evaluatiemomenten voorzien om het proces bij te sturen.

Sommige onderwijskundige vernieuwingsprocessen worden toevertrouwd aan werkgroepen. De werkgroep functioneert onder verantwoordelijkheid van een leerkracht en krijgt de opdracht om het vernieuwingsproces te sturen. Dat heeft een gunstige impact op het draagvlak van de vernieuwingen. Voor sommige processen krijgt een leerkracht enkele lestijden uit het lestijdenpakket om de vernieuwing te begeleiden. Een geslaagd voorbeeld daarvan is de implementatie van het vernieuwde concept van muzische vorming. De schoolleiding doet eveneens vaak een beroep op de pedagogische begeleiding en op expertise van teamleden om hen te ondersteunen.

De directeur volgt de implementatie van de veranderingsprocessen tot op de klassenvloer op. Dit doet hij vooral vanuit een coachende en begeleidende stijl. Hij verkent de klassenpraktijk van zijn leerkrachten door zelf te hospiteren bij zijn teamleden.

**Visieontwikkeling** Het kernteam gebruikt het schoolwerkplan als middel om de gelijkgerichte onderwijskundige aanpak te ondersteunen. De teamleden beoordelen de voorstellen van het leiderschap met de nodige kritische zin, waarbij het welzijn van de kinderen voorop staat. Na de nodige reflectie en eventuele bijstellingen vertonen de meeste teamleden de noodzakelijke bereidheid om de gelijkgerichtheid in de onderwijspraktijk na te streven.

**Besluitvorming** Het beleid is participatief en steunt op voldoende overleg. De teamleden hebben het gevoel dat ze mee richting geven aan het schoolbeleid. Bijna alle beslissingen zijn genomen na consultatie van de leerkrachten. Wanneer het noodzakelijk blijkt en er tegengestelde meningen zijn, neemt de directeur de eindbeslissing.

De overlegmomenten vertonen een gestructureerd verloop. De teamleden hebben het gevoel dat ze voldoende geïnformeerd worden.

**Kwaliteitszorg** De prioriteiten van het schoolbeleid steunen veelal op een analyse van bevragingen bij interne of externe participanten. Zowel ouders, leerkrachten, leerlingen of andere actoren worden regelmatig bevraagd. De contacten met scholen voor het vervolgonderwijs brengen elementen aan.

Een werkgroep analyseert de koepeleigen eindtoetsen. Ze vergelijkt de resultaten van de school met die van vergelijkbare scholen. Ze analyseert de items die opvallend zwak scoren en maakt voor sommige leerstofdelen op schoolniveau een plan op met remediërende opdrachten.

**GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het hele schoolteam kent de effecten van de acties binnen het zorg- en het gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

**Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die vooral de zwakkere maar ook de sterkere leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. De meeste leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierbij lager scoren. Het schoolteam neemt initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

## 6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

### 6.1 Wat doet de school goed?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten bieden in beide niveaus een evenwichtig aanbod van alle domeinen van de leergebieden Nederlands en muzische vorming aan.
- Het onderwijsleeraanbod Nederlands vertoont in beide niveaus een sterke samenhang met leerinhouden uit andere leergebieden.
- De leerkrachten zorgen in beide niveaus voor een brede en harmonische vorming.
- Het onderwijsleeraanbod van muzische vorming sluit in beide niveaus aan bij de visie van het leerplan.
- De leerkrachten van de lagere afdeling vernieuwen de evaluatiepraktijk van muzische vorming.
- De leerkrachten van de lagere afdeling streven de leergebiedoverschrijdende eindtermen geïntegreerd na.

#### Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De thema's van de deskundigheidsbevordering sluiten aan bij de prioriteiten.
- Het nascholingsplan komt tot stand na een behoeftenonderzoek en is opgebouwd volgens de fases van de kwaliteitscirkel.
- Het schoolbeleid moedigt aan tot het volgen van individuele nascholingen en voorziet in de nodige maatregelen om die te volgen.
- Het schoolbeleid maakt het mogelijk dat leerkrachten van elkaar kunnen leren door te hospiteren.
- Het schoolbeleid in verband met zorg steunt op een grondige analyse van het leerlingenprofiel en is planmatig uitgewerkt in een zorgvisie met strategische doelen en acties.
- Het schoolteam voorziet in frequent leerlingenoverleg om de initiatieven van vooral de basiszorg te ondersteunen.

#### Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbeleid is participatief en steunt op de inspraak en verantwoordelijkheid van verschillende actoren op school.
- De beleidsvoering steunt op een gestructureerde aanpak en is planmatig uitgetekend met doelen en acties.
- Het beleidsteam delegeert onderwijskundige opdrachten aan werkgroepen of individuele leerkrachten.
- De directeur volgt de afspraken tot op de klassenvloer op
- Het schoolbeleid analyseert diverse outputgegevens en zet binnen haar interne kwaliteitszorg acties op.

### 6.2 Wat kan de school verbeteren?

#### Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen in hun elektronische agenda kritischer met de doelenselectie omgaan zodat die meer concreet, haalbaar en te evalueren is.
- Enkele kleuteronderwijzers kunnen de klasinrichting, de hoekenverrijking en de kansen tot zelfsturend ontwikkelen meer aansluiten bij de visie van het referentiedocument.
- De kleuteronderwijzers kunnen de woordenschatontwikkeling sterker uitbouwen.
- De onderwijzers kunnen in de lagere afdeling het onderwijsleeraanbod van muzische vorming meer in gradatie en verticale samenhang aanbieden.
- De onderwijzers kunnen in de lagere afdeling de competenties van leren leren bewuster en meer gestructureerd opvolgen.

**Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen**

- Enkele teamleden kunnen meer inspanningen leveren om individuele nascholingen te volgen.
- Het zorgbeleid kan meer initiatieven nemen om de acties binnen de verhoogde zorg planmatig uit te tekenen en uit te voeren.

## 7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

### **GUNSTIG**

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

## 8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
|                                                                   |                                    |
| <b>Hendrik D'HULSTER</b><br>de inspecteur-verslaggever            | <b>KRIS DEVLOO</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                    |